

KOOPERAČNÁ SIEŤ V OBLASTI R&D V CENTROPE

Analýza sociálnych sietí

Prvé výsledky

ÖAR-Regionalberatung GmbH
v spolupráci s
CONVELOP cooperative knowledge design gmbh

Graz, 8. februára 2010

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

centrope_tt je komunita medzinárodných expertov, podporujúca prenos technológií a inovácií, pôsobiaca v prihraničných regiónoch Rakúska, Českej republiky, Maďarska a Slovenska – v oblasti označovanej názvom CENTROPE.

S podporou projektu financovaného Európskou úniou v hodnote 2 milióny eur v súčasnosti 15 inštitúcií **centrope_tt** vytvára nástroje na stimuláciu cezhraničného prenosu technológií medzi podnikmi a univerzitami.

Nástroje '**centrope_tt map**', '**centrope_tt academy**' a '**centrope_tt voucher**' budú poskytovať online prístup k 2200 výskumným a vývojovým (R&D) inštitúciám v regióne CENTROPE, školenia a rady o systémoch financovania a podporu 55 nadnárodným vedeckým a hospodárskym spoločným iniciatívam. Nástroj '**centrope_tt XING**' ponúka rastúcej komunite **centrope_tt** voľný priestor na výmenu odborných informácií alebo hľadanie odborných znalostí. Ďalšie informácie nájdete na stránke www.centrope-tt.info alebo získate od skupiny XING www.XING.com/net/CTT.

Kontext a ciele

Štúdiu „Kooperačná sieť v oblasti R&D v CENTROPE – Analýza sociálnych sietí“ si objednala ecoplus - The Business Agency of Lower Austria Ltd. (Hospodárska agentúra pre Dolné Rakúsko) – a bola vykonaná v rámci projektu spolufinancovaného Európskou úniou CENTROPE_TT, ako súčasť súboru prác „Mapovanie výskumu a vývoja (R&D) v CENTROPE“. Analyzovaním a vizualizáciou vytvorených vzťahov v oblasti R&D medzi aktérmi v rámci regiónu CENTROPE poskytuje charakterizáciu a opis existujúcich R&D sietí organizácií. Venuje sa týmto zásadným otázkam:

- Spolupracujú aktéri R&D – v rámci CENTROPE a naprieč Európou?
- Je v regióne CENTROPE vytvorená R&D sieť, alebo len rozptýlená spolupráca?
- Kto spolupracuje s kým – kto sú hnacie sily spolupráce v oblasti R&D?

Metóda SNA v podstate spracúva relačné dáta. **Keďže štúdia je zameraná na spoluprácu v oblasti R&D, ako zdroj informácií bola použitá sada dát (dataset) CORDIS a bola prijatá, vyčistená a homogenizovaná projektovými partnermi CENTROPE_TT tak, aby spĺňala kritériá pre zmysluplnú štúdiu.**¹

CORDIS je oficiálny informačný servis pre vedu, výskum a vývoj. Spravuje databázu, obsahujúcu vyčerpávajúce informácie o R&D projektoch financovaných EÚ od roku 1990. Pre účel tejto štúdie boli dáta o 7. rámcovom programe pre výskum a technologický vývoj EÚ zhodnotené s použitím nástrojov a konceptov metodológie Analýzy sociálnych sietí. Keďže ťažisko spočíva v opise nadnárodnej spolupráce v oblasti R&D, boli ako východiskové dáta SNA zvolené dáta o **špecifickom programe „Spolupráca“**, keďže program „Spolupráca“ podporuje najmä výskumné činnosti vykonávané rôznymi výskumnými skupinami v nadnárodnej spolupráci.

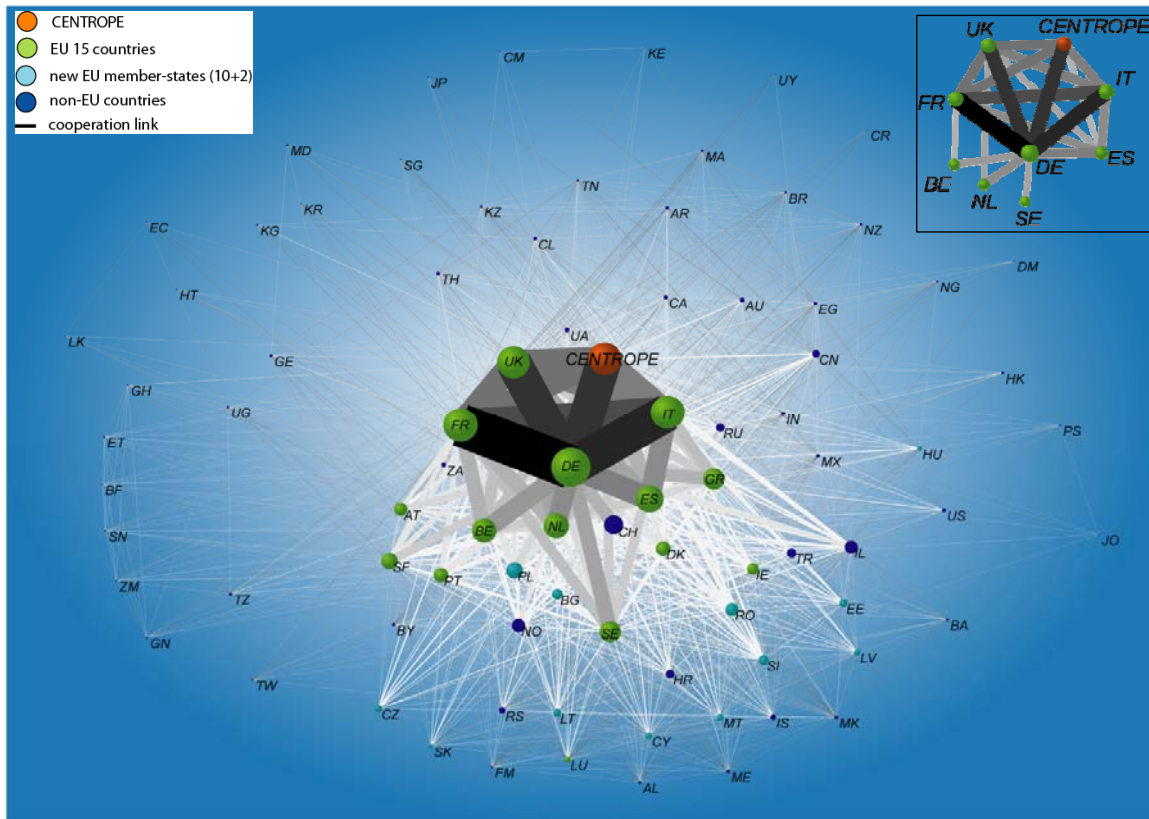
¹ Pôvodne sa plánovalo použitie dát prieskumu o R&D vykonanom v súbore prác Work Package 1. Počas mapovania sa však ukázalo, že citlivejšie dáta týkajúce sa spolupráce R&D organizácií by sa dali sotva získať od výskumných organizácií. Preto sa stratégia zmenila v prospech použitia CORDIS-u ako výlučne použitej databázy.

Organizácie CENTROPE sú kľúčovými partnermi spolupráce v oblasti R&D naprieč Európou

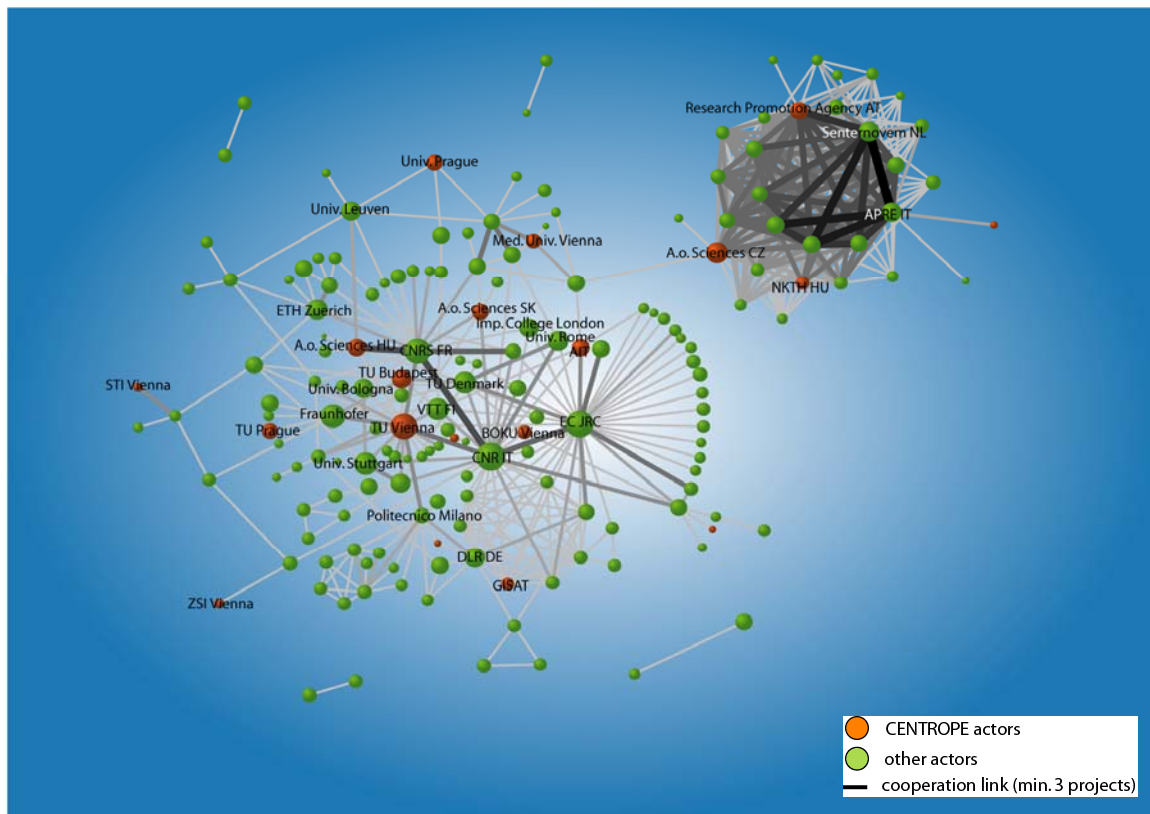
Vzhľadom na veľkosť CENTROPE má tento región veľmi dobrú pozíciu na scéne európskej spolupráce. V každom treťom projekte (459 projektov) programu FP 7 „Spolupráca“ (1563 projektov) bol zaangażovaný najmenej jeden partner CENTROPE. 276 aktérov CENTROPE implementuje projekty spoločne s 3134 partnermi z 85 rôznych národov. Najčastejšie sú reprezentované firmy (55%), nasledujú výskumné organizácie (39%).

Medzinárodná zakotvenosť spolupráce v oblasti R&D v CENTROPE

Región CENTROPE už preukazuje pozoruhodný počet interných spoluprác v oblasti R&D. Podstatná časť spoluprác v oblasti R&D regiónu CENTROPE je však orientovaná na západoeurópske krajiny. Nemecko je pre CENTROPE najdôležitejší externý partner spolupráce, po ňom nasleduje Francúzsko, Veľká Británia a Taliansko. Prekvapujúce je, že nové členské štáty EÚ nie sú zaangażované viac ako nečlenské štáty EÚ.

Obr. 1: Sieť krajín

Obr. 2: Sieť organizácií (min. 3 spoločné projekty)

CENTROPE R&D –v rámci regiónu vznikla sieť

V rámci regiónu CENTROPE vznikla R&D sieť. Väčšina R&D organizácií (132 z 276 aktérov) je navzájom prepojená prostredníctvom jediného komponentu. V každom subregióne CENTROPE existujú centrálné organizácie pôsobiace ako centrá: Technická univerzita vo Viedni, Akadémia vied Českej republiky, Univerzita techniky a ekonómie v Budapešti, Maďarská akadémia vied alebo Slovenská akadémia vied. Spájajú veľký počet aktérov a sú navzájom veľmi dobre prepojené. Predstavujú chrbtovú kosť siete.

Prepojiteľnosť umožňuje aktérom získať rýchly prístup k veľkému zdroju znalostí existujúcich v rámci regiónu, presahujúcemu zdroje poskytované ich priamymi partnermi, a to robí regionálnu sieť efektívnejšou, synergie sa stávajú pravdepodobnejšie. Okrem toho sa jasne ukázalo, že modely spolupráce v rámci CENTROPE sa stali do určitej miery rutinnejšie. Spolupráce založené len na jednom projekte sú menej časté než v celkovej sieti.

Výskumné organizácie pôsobiace ako centrá

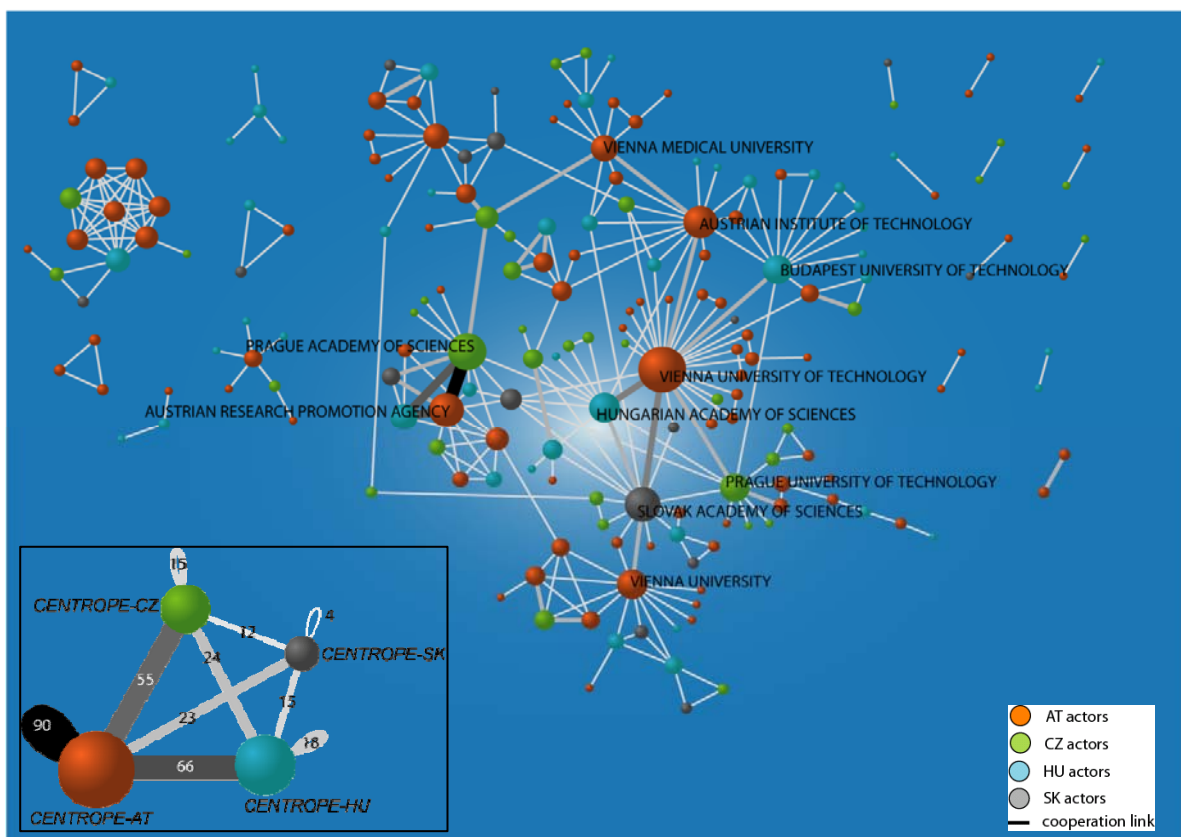
Výskumné organizácie predstavujú chrbtovú kosť R&D siete regiónu. Udržiavajú najviac spoluprác v rámci CENTROPE a sú medzi sebou dobre prepojené. Spĺňajú tiež svoju funkciu centra pre systém inovácií v CENTROPE. Preto sa firmy združujú najmä okolo týchto centier. Integrujú firmy, ktoré sa nachádzajú pomerne na periférii siete.

Na druhej strane je tu pozoruhodný počet „izolovaných organizácií“: 85 organizácií – dve tretiny z ktorých sú firmy – spolupracujú výlučne s partnermi nepatriacich do regiónu

CENTROPE. Nie sú zapojené do siete regiónu a preto ich know-how a odborné znalosti nie sú priamo dostupné R&D systému regiónu².

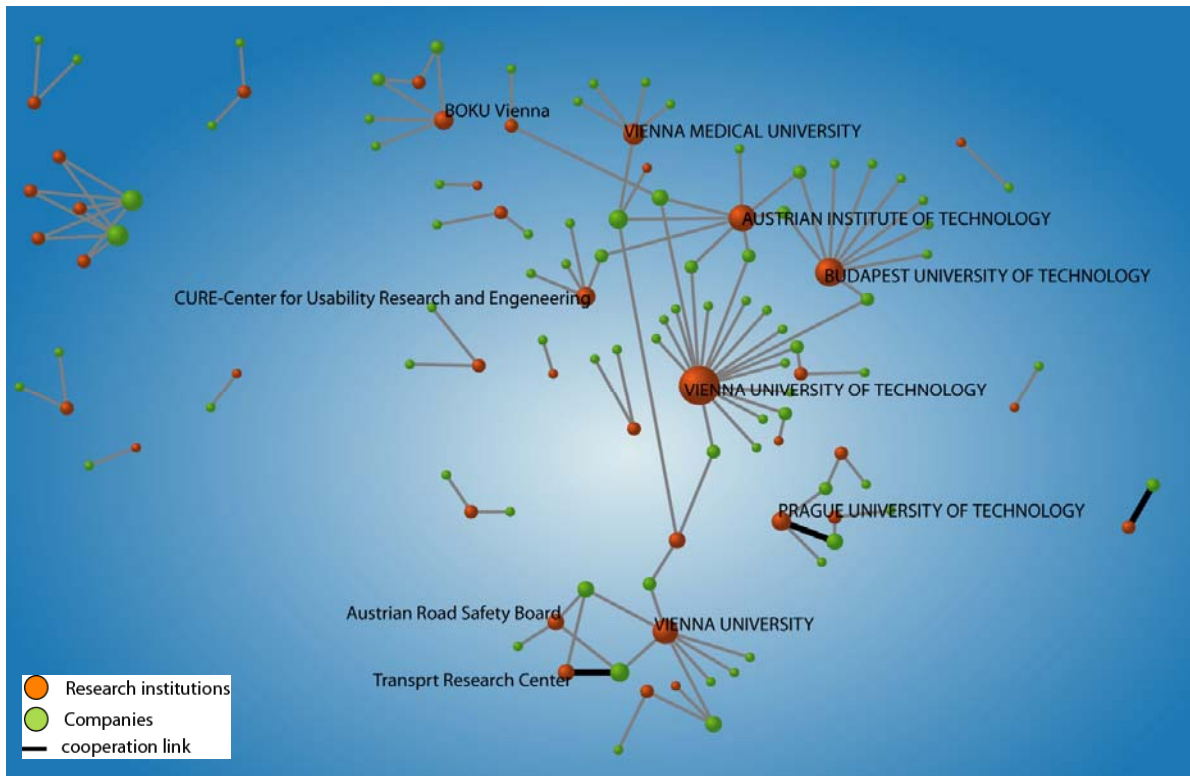
Jednotlivé R&D organizácie hrajú kľúčovú rolu v nadnárodných výskumných činnostiach

Väčšina z 276 organizácií CENTROPE zaangażovaných v R&D projektoch má sídlo v rakúskej časti regiónu (124), po nich nasledujú maďarské organizácie (77), české organizácie (50) a organizácie zo Slovenska (25). V 74 % všetkých cezhraničných vzťahov v rámci regiónu CENTROPE sú zaangażovaní rakúski aktéri. Toto naznačuje, že rakúske organizácie hrajú kľúčovú rolu v nadnárodných výskumných činnostiach v CENTROPE.

Obr. 3: Interná R&D sieť CENTROPE

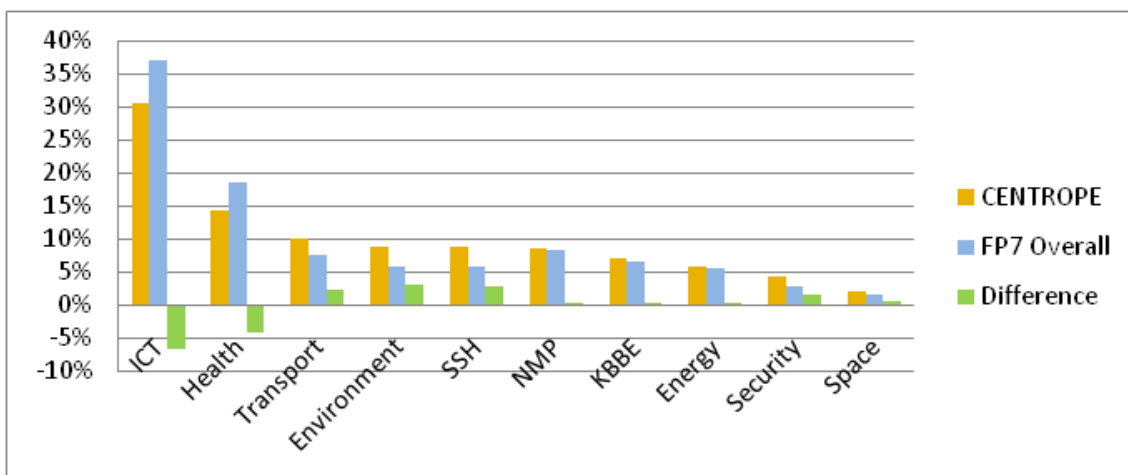
² Prepojenia sú však pravdepodobné v inom kontexte než programe FP7. Obmedzenia tejto štúdie nezohľadňujú širší pohľad.

Obr. 4: Spolupráca medzi výskumom a firmami

Tematické zameranie sietí: ICT, zdravie, životné prostredie

Čo sa týka tematického zamerania spolupráce v oblasti R&D, v absolútnych hodnotách sú v programe spolupráce FP 7 najdôležitejšími oblasťami informačné a komunikačné technológie (ICT) a ZDRAVIE. Relatívna „špecializácia“ regiónu CENTROPE – t.j. podiely nad priemerom EÚ – existuje najnápadnejšie v ŽIVOTNOM PROSTREDÍ, DOPRAVE a SPOLOČENSKÝCH A HUMANITNÝCH VEDÁCH.

ICT Informačné a komunikačné technológie
 SSH Spoločensko-ekonomické a humanitné vedy
 NMP Nanovedy, nanotechnológie, materiály a nová výroba
 KBBE Bioekonomika založená na vedomostiach